

Na Devíne oslavovali výročie vierozvestcov

Na Devíne si ľudia pripomínali tisíc-stopäťdesiate výročie príchodu Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu. Na svätú omšu a aj vystúpenia folkloristov a tradičné remeslá dnes prišlo menej ľudí, ako obvykle.“

Aj keď si príchod Konštantína a Metoda na naše územie pripomíname v júli, Matica slovenská s bratislavskou župou pripravila oslavy už v predstihu.

Marián Tkáč, predseda Matice slovenskej: „V apríli umrel Metod, v apríli bol Štúr na Devíne a keďže apríl je taký mesiac, kedy býva Veľká noc, tak je to preto posledný víkend vždy v apríli.“

Anketa

Muž: „Mne sa hlavne páči tá atmosféra tohto podujatia. Veľa ľudí, pekný program.“

Muž: „Pravdupovediac málo o tom viem ešte celkovo, takže prišiel som sa dozvedieť troška viacej o Cyrilovi a Metodovi.“

Žena: „Svätci, ako je svätý Cyril aj s Metodom, nám doniesli to božie slovo preložené, že ho môžeme pochopiť, že ho môžeme jednoducho žiť.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Tento rok prišlo na omšu na Devíne len asi sto ľudí. Prešovský arcibiskup to vníma tým, že v tomto jubilejnom roku je mnoho svätých pútí. Napríklad v Ríme, na Belehrade, či Litnovej.“

Ján Babjak, prešovský arcibiskup a metropolita: „Ľudia si vyberú jednu, poprípade dve púte. Nemôžu na každú.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Solúnski bratia prišli na Veľkú Moravu v roku 863 s cieľom šíriť kresťanstvo v jazyku, ktorému naši predkovia rozumeli. Vytvorili aj písmo hlaholiku.“

Anton Hrnko, historik: „Cyril a Metod samozrejme neprinesli sem kresťanstvo. Oni len urobili štruktúry a formy pre toto kresťanstvo, určitým spôsobom vychovali tú prvú generáciu intelektuálov.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Oslavy tisícstopäťdesiateho výročia príchodu Cyrila a Metoda budú počas celého roka a na celom území Slovenska.“

STV 1, 27/04/2013

Sympatický pápež František

Svätý otec František je sympatický štyrom z piatich Slovákov. Vyplýva to z prieskumu agentúry Focus, v ktorom sa 1028 respondentov nad 18 rokov pýtali, nakoľko im je nový pápež sympatický. V odpovediach prevažujú sympatie, o čom svedčí číslo 43%, ktorým je nová hlava cirkvi veľmi sympatická. Skôr sympatický je pápež pre 37% Slovákov. Svoje nesympatie voči nemu vyjadrili iba 2% opýtaných. 6% Slovákov odpovedalo, že pápeža vôbec nepozná a 12% na neho nemá názor. Najviac obľúbený je medzi ženami a ľuďmi nad 60 rokov a tiež medzi ľuďmi s najnižšími príjmami a ľuďmi z menších obcí. Najväčšie sympatie má medzi ľuďmi zo Žilinského, Trnavského a Prešovského kraja.

Pápež František

- veľmi sympatický je pre 43% ľudí
- skôr sympatický je pre 37% ľudí
- nesympatický je pre 2% opýtaných
- 6% odpovedalo, že ho vôbec nepozná a 12% na neho nemá názor

TV JOJ, 26/04/2013

Predmanželské zmluvy

Ministerstvo spravodlivosti opäť chystá takzvané predmanželské zmluvy. Budúci manželia by si tak pre prípad rozchodu mohli spísať komu aký majetok patrí. Snaha zaviesť tieto zmluvy bola už aj v minulosti. Narazila však na odpor a inak to nebude ani tentoraz.

Štatistiky nepustia, na Slovensku sa každé druhé manželstvo končí rozvodom a veľká láska sa mení na boj o majetok. Ministerstvo spravodlivosti chce takýmto vojnám predchádzať predmanželskými zmluvami.

Tomáš Borec (nom. Smeru-SD), minister spravodlivosti: „Je tam určitá majetková právna istota. Myslím si, že je to veľmi dôležitý prvok, ktorý samozrejme v minulosti u nás nebol známy pred revolúciou, pretože nikto nemal nejaký väčší majetok.“

Reportér: „V praxi by sa snúbenci ešte pred sobášom zmluvou dohodli komu aký majetok patrí a čo budú vlastniť spoločne. Právnička, ktorá sa venuje rodinnému právu je za a hovorí – už včera bolo neskoro.“

Eliška Mančíková, právnička: „Pozitívum je v tom hlavne teda, že tí budúci manželia sú prinútení sa porozprávať o tých otázkach, ktoré vlastne, s ktorými sa v budúcnosti môžu stretnúť. Vojnou o majetok a o deti sú hrozné.“

Reportér: „Dokonca by išla ešte ďalej, podobná zmluva by sa vraj mohla týkať aj detí. Tak ďaleko ale zatiaľ Borec nie je. Už predmanželské zmluvy narazili na odpor. Podľa katolíckej cirkvi môžu takéto zadné dvierka podporovať rozvodovú mentalitu.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Osobitne pre katolícku cirkev je to

vážny problém, pretože nie je možné sobášiť s podmienkou, takže z tohto pohľadu by mohlo ísť dokonca o neplatné manželstvá.“

Reportér: „Predmanželské zmluvy sa v prvej Ficovej vláde snažil presadiť minister Harabin. Neuspel a podobne skončil aj vlnajší pokus poslancov Smeru a SaS.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Je potrebné o tom viesť odbornú diskusiu.“

Tomáš Borec (nom. Smeru-SD), minister spravodlivosti: „Myslím si, že je to legitímne a férové aby sme sa aj týmito názormi zaoberali.“

Reportér: „Ak sa rezort svojho plánu nevzdá, konkrétna podoba predmanželských zmlúv by mala byť na stole do konca budúceho roka.“

Martin Linhart, TA3, 28/04/2013

Kňaz na motorke

Ľudia z malej dedinky pri Medzilaborciach sa začali modliť, keď k nim dorazilo asi dvesto drsných mužov na motorkách. Oblečení v čiernom na silných mašinách si to namierili rovno k miestnemu kláštoru. Dôvodom modlitieb ale nebol strach, alebo pohoršenie, práve naopak.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Na niektorom z týchto hlučných strojov sedí aj gréckokatolícky kňaz. Uhadli by ste, ktorý z nich to je?“

Tomáš Hricuta, gréckokatolícky kňaz: „Kristus povedal – posielam vás ako baránkov medzi vlkov. Takže ja si myslím, že nie sú všetci takí zlí. Viete, niektorí kňazi chodia na ryby, iní chodia hrať futbal, ja chodím na zrazy.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Otec Tomáš je na nerozoznanie od ostatných motorkárov. Akurát sa prezliekal častejšie ako oni.“

Štefan, motorkár: „Taký, ako my, z mäsa, kostí.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Počas jazdy na motorke si občas pripraje nedeľnú kázeň.“

Tomáš Hricuta, gréckokatolícky kňaz: „Veľá myšlienok ma tam napadá, práve aj na kázne, keď si pripravujem. Buď na nedeľu, alebo cez týždeň.“

Veriaca z obce Štefanovce: „To je náš zlatý otec duchovný.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Jeho kamaráti motorkári ho vnímajú skoro skvelého člena partie a navyše má na nich jeho prítomnosť dobrý vplyv.“

Tomáš Hricuta, gréckokatolícky kňaz: „Tak nejaký rešpekt tam určite je, hlavne čo as týka toho slovníka, tak možno že tam je trošku taká tá brzda.“

Štefan, motorkár: „Sme neni takí výreční.“

Viliam, motorkár: „Aj keď tak vyzeráme, že sme nejakí drsní a vulgárni, ale určite nie.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Otec Tomáš pôsobí v obci Štefanovce. Aj vďaka motorke prilákal do chrámu množstvo mladých ľudí.“

Tomáš Hricuta, gréckokatolícky kňaz: „Je to jeden prostriedok na to ako ich pritiahnúť ku Kristovi, ale nie je to tá podstata.“

Veriaci z obce Štefanovce: „Preto som si aj kúpil motorku a spolu jazdíme, takže...“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Syn mladého kňaza si tiež berie z otca príklad.“

Už používa berlu po Jánovi Pavlovi II.

Rozhodol sa nový pápež František nasledovať príklad svojho mimoriadne obľúbeného predchodcu Jána Pavla II.? Počas omši už totiž v ruke zvierá biskupskú berlu, ktorú používal práve jeho zosnulý predchodca.

Keď v marci volili kardináli pápeža, okrem pripraveného odevu na novú hlavu katolíckej cirkvi čakali aj „doplňky“. Jedným z nich bola aj biskupská berla, ktorú počas omši pápež zvierá v ľavej ruke. Berla, alebo aj bakoľ, symbolizuje biskupskú hodnosť. Tá, ktorá patrí Svätému Otcovi je zakončená krížom, pretože pápež je podriadený priamo Kristovi. Biskupi ju majú zakrútenú, keďže sú podriadení pápežovi. Pri komnate sĺz pred konkláve kardináli pre svojho nového pozemského šéfa pripravili pozlátenu berlu z roku 2009. S ňou sa novozvolený pápež František krátko po konkláve začal ukazovať aj počas bohoslužieb. Tie časy sú však preč! František sa rozhodol, že bude používať mladšiu a menej honosnú berlu. Striebornú bakoľ pred ním zvieral v ruke aj jeho predchodca Ján Pavol II. Na začiatku svojho pontifikátu ju síce používal aj Benedikt XVI., no neskôr ju vymenil za pozlátenu. Tie vraj boli ľahšie a navyše bez corpusu, čiže

Kristovho tela. Rozhodnutie Františka používať striebornú bakoľ sa dá vysvetľovať viacerými spôsobmi. Jednak si zvolil symbol, ktorý pôsobí omnoho skromnejšie. Na druhej strane ešte stále v myšliach veriacich pripomína jeho obľúbeného predchodcu Jána Pavla II.

19. 3. 2013

Počas inauguračnej omše držal pápež v ruke berlu, ktorú používal jeho predchodca Benedikt XVI.

POZLÁTENÁ

Emeritný pápež Benedikt XVI. ju začal používať v roku 2009. Dostal ju od organizácie Circolo San Pietro. Na prednej strane je zobrazený v strede Baránok Boží, a na štyroch miestach kríža symboly štyroch evanjelistov.

28. 4. 2013

V nedeľu na Námestí sv. Petra mal František rovnakú bakoľ ako zosnulý pápež Ján Pavol II.

STRIEBORNÁ

Táto strieborná pápežská berla je staršia. Zaviedol ju pápež Pavol VI. (pontifikát v rokoch 1963 až 1978). Je zakončená strieborným krížom, na ktorom je aj telo Krista. Je ťažšia ako pozlátenu a používal ju aj Ján Pavol II.

Miroslav Staník
Nový Čas 29/04/2013

Tiso bez podpory

„Musíš si uvedomiť, že hlavným zmyslom púte je v stave úprimnej kajúcnosti orodovať u Pána Boha za vyzdvihnutie mučenika viery katolíckej a národa slovenského Jozefa Tisu na oltár rímskokatolíckej cirkvi,“ napísali na svojej stránke organizátori Tisovho memoriálu. Hoci účastníkom púte, ktorá 20. apríla viedla z Rajca do Bytče, odkázali, že „ide o nábožnú púť, a nie o svetskú túru“, cirkev sa od celej veci dištancovala: „Aktivita a stránka nie sú aktivitami katolíckej cirkvi, ale združenia na občianskej

báze bez spojitosti či schválenia katolíckej cirkvi.“ Otázkami slovenského štátu sa zaoberajú odborníci z Rady Konferencie biskupov Slovenska pre históriu a tí sa vo vyhlásení k 70. výročiu deportácií Židov z našej krajiny vyjadrili, že sa „vtedajší zodpovední politici hlásili ku kresťanstvu a jeho hodnotám, no niektorí z nich ich prenasledovaním Židov v praxi porušovali“. Žeby si to katolícka cirkev konečne uvedomila?

Martina Karlíková, občianska aktivistka
Pravda 27/04/2013

Syn kňaza: „Miništrovať.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Títo drsní chlapi sa tak vydali na ďalšiu cestu s požehnaním a vedomím, že na nich ten zhora dáva pozor.“

Tomáš Hricuta, gréckokatolícky kňaz: „Jeden z nás bude slúžiť aj za zosnulých motorkárov a nech tých je podstatne menej tohto roku, ako bolo minulý rok.“ JOJ, 28/04/2013

Osem hodín driny by vrchovate stačilo

Žiadame obmedziť nadmerný pracovný čas a aby sa v nedeľu nepracovalo! S týmto heslom vyšli do májových ulíc pred vyše 120 rokmi robotníci v Bratislave, Košiciach, Liptovskom Mikuláši. Dnes, keď si na 1. mája vystačíme s paródiami alebo ponáškami na povinné, pokojné a preorganizované sprievody z čias „reálneho socializmu“, nezaškodí pripomenúť: pôvodne to boli bojové pochody, búrlivé demonštrácie, ktoré nezriedka rozháňala polícia a vojsko. Ich účastníci sa totiž pokúšali vymôcť od vrchnosti čosi nad zlato - viac času pre seba a svojich blízkych, a to bez zníženia mzdy. Okrem toho trvali na zákaze detskej práce a dokonca požadovali uznať 1. máj za deň pracovného pokoja! Pracovalo sa vtedy skutočne aj v nedeľu? Kde ako, ale zväčša áno. Dokonca aj u takých osvietených zamestnávateľov, ako boli Pálkovci, majitelia kožiarskych závodov v Mikuláši. Ešte aj u nich sa do roku 1890 bežne robilo v nedeľu dopoludnia. „V tie časy sa pracovalo od 5. hodiny ráno do 7. hodiny večernej, i v nedeľu ráno dve hodiny,“ spomínal spisovateľ Ivan Stodola (jeho otec bol vtedy spolumajiteľom garbiarne). „Potom bola výplata a išlo sa do kostola. Ale pridalo sa raz, dva razy do týždňa pracovať ‚prez čas - ‚na fajront‘, večer od 8. do 10. hodiny.“ Väčšina obyvateľstva vtedy pracovala v poľnohospodárstve, kde takmer všetko záviselo od štyroch ročných období. Rovnako v stavebníctve boli fyzickými hranicami pracovného výkonu vonkajšie podmienky, predovšetkým tma a nečas. V lete stavali murári od piatich hodín rána do ôsmich večer, s prestávkami najviac na dve jedlá a odpočinok. V januári však pracovný deň neprekračoval osem-hodín. Aj vo fabrických halách sa kolobeh práce a odpočinku riadil do značnej miery pohybom slnka na oblohe. Zmenu priniesla až priemyselná revolúcia a najmä vynález elektrického svetla. „Rytmus spánku a bdenia, práce a hry sa začal určovať podľa pulzovania strojov,“ pripomína americký sociológ Alvin Toffler.

Čo s molochoom kapitalizmu

Predtým sa však pracovalo aj v dielňach od svitu do mrku, a to v piatok i vo sviatok. Vydavateľ pr-

vých slovenských kalendárov Gašpar Fejérpataky-Belopotocký zachytil vo svojich spomienkach tovarišské obdobie, ktoré ešte v prvej polovici 19. storočia absolvoval vo Viedni. V tamojšej kníhviazačskej dielni sa pracovalo aj v nedeľu dopoludnia. „O dvanástej bola krátka omša a potom až do večera zábava.“ Je zaujímavé, že túto prax tak dlho tolerovalo prevažne katolícke Uhorsko, kam počas minulého tisícročia patrilo územie Slovenska. Cirkev pritom neprestajne odporúčala svätiť nedeľu ako „deň Pána“ dies dominica - a Narbonne koncil predsa už v roku 589 nariadil trestať občana za prácu v nedeľu pokutou 5 zlatých a nevoľníka 100 ranami bičom. Novovek so svojim racionalizmom a priemyselnou revolúciou však od podobných zákazov a postihov čoraz viac ustupoval. V ranom štádiu kapitalizmu sa muselo pracovať až do úmuru. Hnacou silou rozvoja sa stávala konkurencia a vidina stále väčšieho zisku. Nuž a odpoveďou tých, ktorí „už nemali čo stratiť okrem svojich okovov“, boli čoraz hlasnejšie sociálne protesty. Mikulášske garbiarne museli pristúpiť na rušenie nedeľnej práce po 1. máji 1890. V ten deň vstúpilo do štrajku takmer 390 z celkového počtu okolo tisíciky robotníkov, a to sa už nedalo prehliadnúť. Lenže inde sa naďalej išlo väčšinou po starom. Ako uvádza v svojej historickej štúdií o vývoji pracovného práva v Uhorsku Vladimír Kašuba, zákon č. 13 z roku 1891 síce zaručoval pravidelný týždenný odpočinok ustanovením o nedeľnom pokoji, „aj tu však mala vláda oprávnenie určiť výnimky vo verejnom záujme“. Výnimka sa však postupne stávala pravidlom, lebo sa napokon vzťahovala až na 63 rôznych kategórií remesiel a prevádzok. „Kým trestanci v Ilave a Segedíne pracujú po desať hodín,“ upozorňovali Ľudové noviny v septembri 1900, „tak naši úbohí robotníci - najmenej dvanásť hodín denne.“ Išlo o záznam reči Andreja Hlinku na zhromaždení v Ružomberku. Hlinka vtedy okrem iného predsedal Slovenskému kresťanskému robotníckemu spolku a nešetril slovami kritiky na adresu sociálno-hospodárskych pomerov v Uhorsku. „Moloch kapitalizmu pohlcuje všetok čas ro-

botníka,“ povedal katolícky kňaz na spomínanom zhromaždení. „Ponechá mu len niekoľko hodín v nedeľu večer, aby ťažko zarobený groš krčmárovi, bratovi to kapitalizmu, za obeť hodil a na tele i duchu pokorený v pondelok ráno ďalej pokračoval v zničujúcej práci.“

Voľná nedeľa modré pondelky

A ako to bolo na druhej strane Moravy, u bratov Čechov? Po vyrovnaní v roku 1867 tam platili rakúske zákony, ktoré na rozdiel od uhorských neboli natoľko vágne a deravé. Tomáš Baťa často spomínal na začiatky továrničky, ktorú viedol spolu s bratom Antonínom krátko po tom, čo sa v roku 1895 odpojili od otcovej živnosti. „Zaviedli sme presnú pracovnú dobu od 6. hodiny ráno do 6. hodiny večer, s hodinovou prestávkou na poludnie,“ píše Baťa v pamätiach. Súčasníkovi sa aj toto môže zdať veľa, pracovať dvanásť hodín denne, ale vo výrobe obuvi tých čias išlo aj tak o výrazný pokrok. „Pevný a pravidelný pracovný čas vtedy nebol,“ približuje Baťa, „pracovalo sa od brieždenia do 10. hodiny v noci a v sobotu a pred jarmokom až do rána.“ V nedeľu ráno sa išlo spať alebo predávať vyrobený tovar na jarmok. A deficit spánku sa vyrovnával v pondelok. Voľnú nedeľu uzákonili v rakúskej časti habsburskej monarchie v roku 1905, podľa niektorých autorov sa však práve odvtedy Česi ešte viac „rozpili“ a rozmohli sa u nich tzv. modré pondelky. Mimochodom, podľa jedného výkladu ide o doslovný preklad nemeckého blauer Montag, kde sa slovu „blau“ pripisuje aj význam „podnapitý“ a „neschopný práce“ po nedeľnej pitke.

Pozor na popol v peci!

Uhorský živnostenský zákon z roku 1884 zakazoval začínať prácu v továrňach pred 5. hodinou ráno a končiť ju po 21. hodine. Čiže pracovný čas mohol trvať aj 16 hodín. Pravda, do toho sa započítavali dve polhodinové prestávky na desiati a olovrat a hodinová prestávka na obed. Výnimku predstavovali nepretržité prevádzky. V tých sa pracovalo na dve zmeny. Denná zmena sa začínala o 6. hodine ráno a končila sa až o 18. hodine večer. Začiatok a koniec pracovnej doby ohlasovali najprv zvony, neskôr ich nahradili sirény.

(Zvonením sa však dodes začína obchodovanie na Newyorskej burze.) Pod pojmom nepretržitá prevádzka si človek hneď predstaví huty, ale v oných časoch sa prevádzka nezastavila cez sviatky ani v pivovaroch. Pracovalo sa však „iba“ od 6. do 12. hodiny. Možno sa spýtať - a čo úradníci? Pracovný poriadok z roku 1870 im predpisoval: „Riadny pracovný čas trvá 12 hodín denne. Pred začatím práce sa musí dôkladne zamiesť kancelária, vybrať popol z pece a utrieť prach.“ Spomínaný živnostenský zákon zaujímavu upravoval prácu detí a mladistvých. Zaviedol absolútny zákaz zamestnávať v továrňach deti mladšie ako 10 rokov. To znamená, že dovtedy ich mohli zamestnávať? Zrejme áno. Maximálny pracovný čas živnostenských učňov vo veku do 14 rokov sa stanovil na 10 hodín, starších - na 12 hodín. V továrňach smeli deti vo veku 12 -14 rokov pracovať nanajvýš 8 hodín denne a staršie deti (do 16 rokov) maximálne 10 hodín. Živnostenský zákon sa vzťahoval aj na učňovské školy. Učni v nich trávili 4 hodiny denne - a to aj v nedeľu! - po svojej bežnej práci. A čo nočná práca? Zákon ju definoval ako prácu medzi 21. hodinou večer a 5. hodinou ráno. Zakazoval ju učňom, deťom a mladistvým do 16 rokov. Existovali však výnimky aj z tohto pravidla. „Ak to potreby prevádzky vyžadovali, mohla sa povoliť nočná práca mladistvých od 14 do 16 rokov bez rozdielu pohlavia,“ vysvetľuje Dr. Kašuba. Detská práca sa v tých časoch často využívala napríklad pri výrobe zápalek, kde sa používal fosfor - dôsledkom boli otravy jeho zlúčeninami. Zákaz zamestnávať deti a mladistvých prišiel s ministerským nariadením v roku 1908. Ale až o 10 rokov neskôr, krátko po zrode Československa, pokročilo pracovné zákonodarstvo na našom území natoľko, aby zakázalo „zamestnávať za plat a pravidelnými prácami“ deti do 14 rokov.

„Sedmého dne k odpočínutí zanechaj“

Československá republika patrila medzi prvé štáty vo svete, ktoré uzákonili 8-hodinový pracovný čas. Bol to jeden z jej prvých zákonov, prijala ho len dva mesiace po svojom vzniku v decembri 1918. Stenografický záznam z rozpravy o predlohe tohto zákona vo vtedajšom parlamente

- Revolučnom Národnom zhromaždení - je aj po 95 rokoch poučným čítaním. Hoci zákon presadzovali predovšetkým poslanci za socialistické a sociálno-demokratické strany, jeho potrebu zdôvodňovali nielen takmer 30 rokov opakovanými prvomájovými požiadavkami robotníctva, ale aj odvolávaním sa na dielo „učiteľa národov“ Jána Amosa Komenského. Počas rokovania často zaznieval výrok z jeho Didaktiky o potrebe rozdeliť si deň na tri časti: 8 hodín na prácu, 8 na relax (čiže „k jídlu, prochádzkam, rozprávkam, hram a rekreáciám jakýmkoľi“) a 8 na spanie. A týždeň rozdeliť na 6+1 deň („sedmého dne celého k odpočínutí zanechaj“). Právna úprava pracovného času síce prichádzala vhod robotníctvu, ale vari ešte viac „osobám zamestnaným v domácnostiach“. Tak označovali poslanci prvého demokratického parlamentu na našom území služobníctvo a čel'ad'. Išlo o tisíce ľudí, s právnou ochranou, ktorých predtým nepočítal živnostenský ani iný zákon. „Služka je dnes povinná pracovať nielen celý deň, ale často aj dlho do noci a znovu sa pustiť do práce zavčas ráno,“ opisoval situáciu ľudí tejto kategórie sociálny demokrat Rudolf Tayerle. Samozrejme, zákon nemohol služobnému personálu striktné zaručiť 8-hodinový pracovný deň, preto predpisoval aspoň nevyhnutný čas na odpočinok: minimálne osem hodín v noci. V priebehu rozpravy sa menili aj niektoré ďalšie ustanovenia zákona. Napríklad pôvodný návrh počítal s tým, že ženy budú v sobotu pracovať iba dopoludnia. Po diskusii však prešiel pozmeňovací návrh, podľa ktorého sa aj pre ne končil pracovný čas až o 14. hodine. Podobnou zmenou musela prejsť aj právna úprava nočnej práce žien. Pôvodne mala byť zakázaná od 20. do 6. hodiny, kompromisné riešenie stanovilo zákaz od 22. do 5. hodiny. Čo však bolo dôležité, v noci sa už nesmeli zamestnávať deti a mladistvé osoby do 16 rokov.

Utopické predstavy a skutočnosť

Ako však upozorňuje V. Kašuba, Národné zhromaždenie napokon nepresadilo 8-hodinový pracovný čas ako všeobecnú zásadu. Argumentovalo sa hlavne obavami zo straty konkurencieschopnosti ekonomiky. Zamestnávateľia dostali na výber:

mohli zamestnávať ľudí buď osem hodín deň čo deň, alebo 48 hodín týždenne. Inými slovami, vedenie firiem malo v tomto ohľade značnú voľnosť, ktorú ešte viac rozšírili vykonávacie predpisy k zákonu, predovšetkým dve vládne nariadenia, vydané v roku 1919. Navyše vymožitelnosť práva bola v našich končinách značným problémom už za prvej Československej republiky. Zákon i nariadenia o pracovnom čase a o zákaze určitej práce sa masovo - a beztretno - porušovali najmä v krízových časoch. Na povrch to však vychádzalo len s veľkými kauzami. Ako v prípade výbuchu v petržalskej továrni na gumené výrobky koncom júna 1929. Zahynulo vtedy 9 pracovníkov, ďalších 13 bolo ťažko zranených. Výšetovanie ukázalo, že majiteľ nielenže zanedbal elementárne bezpečnostné predpisy, ale v zdraví škodlivej prevádzke zamestnával aj maloletých a pracovalo sa tam nezriedka „od vidím do nevidím“ bez predpísaných prestávok na jedlo a odpočinok. Nepotvrdili sa teda ani dobové predstavy - živé v istých kruhoch podnes - že skrátenie pracovného času bude liekom na nezamestnanosť, lebo umožní dať prácu ďalším uchádzačom. Už onedlho postihla krajinu prvá povojnová kríza a práce bolo zrazu ešte menej ako predtým. Ako istá utópia vyznelo tiež presvedčenie, že robotníci sa budú v získanom voľnom čase venovať sebaavdelávaniu a dopĺňaniu kvalifikácie. V každom prípade to neplatilo paušálne. Národohospodár Rudolf Rolíček už pri schvaľovaní zákona varoval, že skrátenie pracovného času privedie k zvýšeniu výrobných nákladov. Život mu dal čoskoro za pravdu. Zamestnávateľia kompenzovali straty zvyšovaním intenzity práce, v mnohých prevádzkach sa muselo pracovať nadčas, pričom bez nároku na adekvátnu odmenu. Celkove však postupné uskutočňovanie požiadavky „8 hodín a dost“ bezpochyby prispelo k poľudšťovaniu práce.

Československá republika patrila medzi prvé štáty vo svete, ktoré uzákonili 8-hodinový pracovný čas.

Komenského poučku o správnom rozvrhu dňa si osvojili aj protestujúci robotníci v Chicagu v roku 1886.

Vladimír Jancura
Pravda 27/04/2013

O kariére v ŠtB mlčí

Bývalý dôstojník komunistickej Štátnej bezpečnosti pracuje v školstve. Tento muž v osemdesiatych rokoch vypočúval predstaviteľov takzvanej podzemnej cirkvi. Zúčastnil sa aj na sviečkovej manifestácii, kde ešte pred brutálnym zásahom zastrašoval protestujúci dav.

Doktor Jaroslav Č. Je podľa našich informácií zamestnaný ako riaditeľ školy v Seredi. Vo funkcii je ôsmy rok. V minulosti pôsobil v ŠtB a podieľal sa na prenasledovaní odporcov totality.

Jerguš Sivoš, historik: „Absolvoval pedagogickú fakultu Univerzity Komenského v Trnave, o tri roky neskôr nastúpil k Štátnej bezpečnosti, kde pôsobil až do konca roku 1987.“

Redaktor: „Vypočúvať mal osoby z radov skrytej cirkvi.“

Anton Selecký, disident: „Vyšetrovatelia ŠtB boli samozrejme rôzni, títo dvaja boli mladší, videl som na nich, že sú to snaživí ľudia, ktorí zrejme v rámci dosiahnutia kariéry sú schopní čohokoľvek.“

Redaktor: „Na Jaroslava Č. Si spomína aj synovec prenasledovaného kňaza.“

Vladimír Krčméry, katolícky aktivista: „Bol jedným z troch vyšetrovateľov, ktorí ma na ŠtB vyšetrovali. Myslím, že bol nadporučik. Potom bol takzvaný okresný tajomník pre veci cirkevné.“

Redaktor: „Práve Jaroslavovi Č. má patriť hlas, ktorý na sviečkovej manifestácii z marca 1988 vyzýva ľudí, nech sa rozídu.“

Muž: „Zhromaždenie nie je povolené štátnymi orgánmi. V prípade neuposlušnosti tejto výzvy budú na obnovu verejného poriadku použité sily a prostriedky štátnej moci.“

Redaktor: „Jaroslav Č. o kariére v ŠtB mlčí. Dokonca ani predsedníčka rady rodičov na škole, kde bývalý dôstojník ŠtB pracuje, o jeho temnej minulosti nemá vedomosť.“

Jerguš Sivoš, historik: „Za takmer viac ako päťročné pôsobenie viedol a spolupracoval na spravodajskom rozpracovaní minimálne trinástich osôb.“

Redaktor: „Na otázku, či sa podieľal na vyšetrovaní disidentov a či to dnes ľutuje, Jaroslav Č. neodpovedal.“

Martin Mózer, TV JOJ, 28/04/2013

Fotili ho ako Beyoncé

Slováci sa lúčia s donom Boscom v Bratislave

Čakalo ho viac ľudí ako popovú hviezdu. Poslednou zastávkou relikvie dona Bosca na Slovensku bola Bratislava. Pred saleziánskym kostolom v Trnávke sa zhromaždilo stonásobne viac ľudí ako na letisku, keď k nám len pred pár dňami zavítala svetová hviezda Beyoncé. A blýskalo sa tu fotoaparátmi rovnako ako na koncerte. Ak chcete túto atmosféru zažiť aj vy, máte poslednú šancu.

Bratislava je v poradí 19. slovenským mestom, kde zavítala socha zakladateľa saleziánov sv. Jána Bosca, do ktorej vložili jeho telesný pozostatok, konkrétne pravú ruku. Všade ho vítali preplnené kostoly. Do hlavného mesta ho v sklenej urne dovezli večera o pol jedenástej. Išlo naozaj o veľkú udalosť a všetci horeli nedočkavosťou, keď ho uvidia. „Už o sedem minút je don Bosco medzi nami,“ odpočítaval čas miestny farár. S presnosťou hodínok o pol jedenástej zaparkovalo špeciálne auto a urnu spustili dole k veriacim. Tých tu mohlo byť okolo štyristo. V momente, keď sa otvorili dvere na aute, všetci povyťahovali fotoaparáty a mobily, aby zachytili tento jedinečný moment.

Už len dva dni

Pred omšou mohol prísť každý pod oltár a pomodliť sa k svätcovi. Napriek tomu, že tu boli zastúpené všetky vekové kategórie, zážitok to bol najmä pre deti. „A kedy ožije? Kedy

ho z toho vyberú?“ trápili otázkami deti rodičov. Ak chcete na vlastné oči vidieť relikvie dona Bosca, máte šancu ešte dnes a zajtra. Do desiatej ráno ho stihnete u saleziánov na Mamateyovej ulici. Poslednou zastávkou bude Miletičova ulica, odkiaľ v utorok odvezú relikvie do Slovinska.

Kto bol don Bosco (1815 – 1888)

Bol to taliansky kňaz, vychovávateľ a zakladateľ rádu saleziánov. V roku 1934 ho vyhlásili za svätého. Celý život sa venoval výchove chudobných a opustených chlapcov, svoju výchovnú prácu postavil na preventívnom systéme, ktorého hlavnými piliermi sú nábožnosť, rozum a láskavosť. Založil aj rehoľnú spoločnosť Dcéry Panny Márie Pomocnice, ktoré sa starajú o opustené a chudobné dievčatá.

Zástupy ľudí: Vítili relikviu dona Bosca.

Beyoncé: Takému záujmu ako don Bosco sa pri svojom príchode netešila.

Námestovo

V sprievode športovcov: Cyklisti ho sprevádzali niekoľko kilometrov až do mesta.

Nová Dubnica

Mažoretky: Privítali relikviu svätca.

Prešov

Hudobníci: Don Bosco priťahuje najmä mladú generáciu.

EVA PRISTAŠOVÁ

Plus jeden deň 29/04/2013

Ktorým to prekáža

Branislav Škripek (OLaNO) plánuje do parlamentu opätovne predložiť novelu zákona, ktorá by zakázala publikovanie ľudskej nahoty v dennej tlači. Okrem toho sa chystá zozbierať podpisy od ľudí. Povedal to na konferencii s názvom Pochopiť ľudskú dôstojnosť, ktorú v Bratislave zorganizovala Konferencia biskupov Slovenska. „Potrebujem získať názor verejnosti a preukázať, že tu sú desiatky tisíc ľudí, ktorým toto všetko prekáža.“ **Šport 29/04/2013**

Zhorený kostol

Iba zázrakom neprišiel nikto o život po tom, čo šofér osobného auta nabúral do svätostánku v americkom Texase. Vozidlo prerazilo stenu a následne došlo k požiaru. Plamene kostol úplne zničili. V čase nehody bola v kancelárii len pomocníčka kňaza. Ženu náraz o vlások minul. Z trosiek sa podarilo zachrániť iba torzo z toho, čo bolo vnútri. Vyšetrovatelia stále zisťujú príčinu nehody. Podľa svedkov vodič zrejme dostal záchvat. **TV JOJ, 29/04/2013**

„Pétépáci“ stavali aj Fončordu

Pamätnú tabuľu na pamiatku bývalých príslušníkov Pomocných technických práporov odhalili na Farskom kostole na sídlisku Fončorda v Banskej Bystrici. Príslušníci PTP sa začiatkom 50. rokov uplynulého storočia podieľali na výstavbe časti tohto sídliska. (tasr), Plus jeden deň 02/05/2013

Sídliská stavali za trest

Na Fončorde sa stretli ľudia, ktorých komunisti trestali aj v armáde

Jedno zo sídlisk v Banskej Bystrici začali stavať ľudia, ktorí boli na vojne za trest v tzv. pomocných technických práporoch.

Nadránom 14. apríla 1950 Dominika Kaľata, študenta filozofie v Džičine, spolu s ďalšími zobrali policajti. Z pomocného technického práporu, ako komunisti nazývali vojenské tábory nútených prác, vyšiel o takmer tri a pol roka. Aj redemptorista Ján Janok skončil v tzv. farskej rote. Bola oddelená, aby „vaticánski špióni“ nekazili vojakov. Pri Zvolene stavala letisko a byty pre dôstojníkov. Majora Františka Martoša zbavili hodnosti a prepustili z armády za to, že verejne žiadal odpolitizovanie armády a dodržiavanie Helsinského dohovoru. Desaťročia žil pod neustálym dozorom vojenskej tajnej služby. Po revolúcii rehabilitovaný plukovník pracoval na reforme armády. Profesor histórie Jozef Šimončič nevie, prečo ho zobrali do tábora nútených prác. Po vyše dvoch rokoch práce sa dostal do drevených barakov v Banskej Bystrici. Staval sídlisko Fončorda.

Mysleli si, že idú na Sibír

Janok, Martoš a Šimončič sa v stredu znova stretli v Banskej Bystrici pri odhaľovaní pamätnej dosky a spomínali. „Mysleli sme si, že ideme na Sibír, ale odviezli nás do mestečka Bohosudov. Na druhý deň zavelili, všetci do roboty! To už bol naozaj koniec štúdia,“ spomína si Dominik Kaľata, dnes už jediný žijúci biskup - petepák. Študenti filozofie vyrábali v kaolíne niekoľko mesiacov elektrické súčiastky. Odtiaľ ich previezli do Komárna, potom do Podbořian pri Žatci, odtiaľ ku Sliachu. Stavali kasárne, dôstojnícke byty, letecké dráhy, hangáre pre stíhačky MiG. Po troch rokoch už stavali sídlisko Fončorda. „Boli sme mladí, plní energie, dalo sa to vydržať. Jedla sme mali dosť. Nesnívali

sme, brali sme realitu tak, ako bola a snažili sme sa ju využiť. Popri robotе som študoval. Boli tam aj českí profesori teológie, tí nás skúšali,“ hovorí Kaľata. Keď urobil skúšky, odišiel cez dovolenku do Bratislavy, kde ho v roku 1951 vysvätil tajný biskup. Komunisti Kaľatu dvakrát zavreli za protištátnu činnosť. Dva roky z ôsmich mu odpustili v roku 1968 pri amnestii.

Boží plán

„Politické školenia boli tvrdé. Unavení sme sa držali za opasky a čítali sme Leninov Krok vpred, dva kroky vzad. Háдали sme sa, či je to Božie riadenie, alebo dopustenie. Bol to Boží plán,“ hovorí Jozef Šimončič. Nútené práce sa pre neho skončili v januári 1953. Ešte rok musel pracovať v Stavoindustrii. Potom sa prihlásil na vysokú školu. Veliteľ Jozef Mikovič petepákom umožnil chodiť na omšu, spievať v zbore. Za to mu vyučovali tri deti katechizmus. Straníckemu vedeniu sa to nepáčilo a po roku Mikoviča odvelili. „Prvým, za koho sme sa modlili, bol náš dirigent, páter Saturnin Karel Hanák, kapucín, ktorého zabil opitý stranický šofér. V decembri 1953 opäť opitý šofér zabil študenta, dominikána, Lea Antonína Janovského,“ spomína si Ján Janok.

Daniel Vražda, SME 02/05/2013

Nebezpečná rovnosť?

Aj keď ženy sú de iure zrovnoprávnené s mužmi vo všetkých oblastiach života, skutočnosť je často iná. Stále musia čeliť rôznym formám diskriminácie: či už v rodine, práci, spoločnosti alebo v politike. Situácia sa síce postupne mení, najmä ich ekonomické postavenie sa zlepšuje, no od dokonalosti to má stále veľmi ďaleko. A najmä keď sa hovorí o rodovej rovnosti v slovenskom kontexte, tak to znie stále tak trochu čudne, lebo vzorce patriarchálno-mačistického správania majú v našej spoločnosti hlboko zapustené korene. O to väčší prekvapuje, ak sa ešte dnes nájde niekto, kto rovnoprávnosť považuje za čosi nebezpečné. Čo už môže byť nebezpečné na rovnosti mužov a žien? Minimálne katolícka cirkev v tom však problém vidí. Od polovice 16. storočia, keď sa cirkev na Tridentском koncile zaoberala otázkou, či ženy majú dušu, sa našťastie veľa zmenilo, no žiaľ je to stále inštitúcia, ktorá je dlhodobo v závoze za spoločenským vývojom. Hľadať súvislosť medzi homosexualitou, emancipáciou žien a poklesom pôrodnosti si vyžaduje bohatú fantáziu. Lebo spravdla tam, kde sú ženy samostatnejšie, lepšie ohodnotené a darí sa im zladit' rodinný a pracovný život, je aj vysoká pôrodnosť. To sa však nedá povedať o tradičných katolíckych krajinách, akými sú napríklad Taliansko, Španielsko (a v končenom dôsledku aj Slovensko), kde pôrodnosť prudko klesla pod hranicu udržateľnosti populácie.

Niekde sa stala chyba, no rodová rovnosť je v tom zjavne nevinné. Marián Repa, Pravda 30/04/2013

Po útoku na biskupa

Rada biskupských európskych konferencií odsúdila „agresívne formy náboženskej netolerancie“ a vyjadrila solidaritu a podporu Andrému-Josephovi Léonardovi, belgickému arcibiskupovi z arcidiecézy Malines-Brusel. Ide o reakciu na minulotýždňový útok štyroch aktivistov a aktivistiek ukrajinskej organizácie Femen, ktorí cirkevného hodnostára prepadli vyzlečení do pol tela a polievali vodou skandujúc „Stop homofóbii“. K útoku došlo 23.

apríla počas konferencie venovanej slobode prejavu na univerzite Ulb v Bruseli. Podľa názoru belgických biskupov bol útok v absolútnom protiklade s témou diskusie a so štýlom, ktorým katolícka cirkev vstupuje do dialógu v kontexte plurality; „Demokratická diskusia o otázkach spoločnosti nebude možná, ak nebude možné, aby každý zdieľal svoje myšlienky vo vzájomnom rešpekte a slobode prejavu“.

JÁN FELIX, Šport 02/05/2013

Izraelský prezident na návšteve u pápeža Františka

Izraelský prezident Šimon Perez navštívil pápeža Františka vo Vatikáne a pozval ho na oficiálnu návštevu židovského štátu. Na privítanie novej hlavy katolíckej cirkvi čakajú v Jeruzaleme všetci obyvatelia Izraela, tvrdí Perez. Počas dnešnej audiencie u Svätého otca daroval Františkovi hebrejsko-anglický výtlačok Biblie s venovaním - Jeho svätosti pápežovi Františkovi, nech sa Vám darí vo všetkom, čo robíte a kamkoľvek ide.

Rádio VIVA, 30/04/2013

Ad: Nebezpečná rovnosť?

Čitatelia sa 30. 4. 2013 mohli v Pravde dočítať: „Od polovice 16. storočia, keď sa cirkev na Tridentskom koncile zaoberala otázkou, či ženy majú dušu, sa našťastie veľa zmenilo, no žiaľ je to stále inštitúcia, ktorá je dlhodobo v závoze za spoločenským vývojom.“ Je otázkou historickej neznalosti alebo zlej vôle tvrdiť to, čo sa nikdy nestalo? Autor postavil svoje tvrdenie na klamstve alebo neznalosti dejín. Argument nie je nový. Dlhodobo sa používa ako jedna z foriem očierňovania Katolíckej cirkvi. Ak by bolo tomu tak, ako tvrdia títo pochybní „historici“, je zaujímavé, prečo medzi prvými svätcami je toľko žien Agneska, Cecília, Agáta a ďalšie... Nebolo by to strašné, ak by mali byť práve ony podľa učenia cirkvi bez nesmrteľnej duše? Uplynulý týždeň sa pod záštitou Katolíckej cirkvi uskutočnil odborný seminár na tému Rodová rovnosť. Po prvýkrát sa téme verejne venoval priestor odbornej diskusie. Cirkev je proti porušovaniu dôstojnosti človeka. Nebezpečná nie je otázka rodovej rovnosti, ale ideológia, ktorá ju presadzuje. Kým Katolícka cirkev o svojich oponentoch hovorí vždy s úctou a rešpektom, zástancovia ideológie používajú tvrdé násilie. Od osočovania až po fyzické napadnutia, príklad belgického biskupa André-Josepha Léonarda počas akademickej prednášky v uplynulých dňoch je toho žiaľ potvrdením.

Jožef Kováčik, hovorca KBS
Pravda 03/05/2013

František prelustruje „Hitlerovho pápeža“

Vatikán sa chystá otvoriť archívy, ktoré by mohli vysvetliť podozrenia voči Piov XII. z tajnej dohody s nacistami.

Patrí medzi najkontroverznejších pápežov novodobej histórie. Údajne mal s nemeckým diktátorom Adolfom Hitlerom uzavrieť tichú dohodu, že nebude kritizovať masové vyvražďovanie Židov. Aj preto dostal od médií prezývku „Hitlerov pápež“. Teraz chce činnosť pápeža Pia XII. počas druhej svetovej vojny nechať preveriť jeho nástupca, súčasná hlava Katolíckej cirkvi František. Chce nechať cirkevných historikov nazrieť do dokumentov, ktoré doteraz Vatikán úzkostlivo držal pod zámkom. „Vo Vatikáne sa už teraz živo diskutuje o otvorení archívov, ktoré súvisia s pôsobením pápeža Pia XII.“ potvrdil pre HN český kardinál Miroslav Vlk. Pomoc nacistom František sa tak chystá otvoriť posledné vatikánske zložky, ktoré zostali doteraz utajené. Umožní tak historikom definitívne vniesť svetlo do Piovej spornej činnosti. Pápež sa už s týmito plánmi zveril svojmu priateľovi, argentínskemu rabínovi Abrahamovi Skorkovi. „Je to veľmi citlivá vec, ale pápež hovorí, že to treba dôkladne preskúmať. Nepochybujem, že pristúpi k otvoreniu archívov,“ povedal médiám Skorka, ktorý sa s Františkom pozná už dvadsať rokov. Expertov zaujíma najmä obdobie pontifikátu Pia XII. v čase druhej svetovej vojny. „Vo vzduchu totiž visia mnohé otázky, ktoré sa týkajú roly pápežstva v časoch nacizmu,“ povedal pre HN český cirkevný historik Jaroslav Šebek. František chce podľa neho vysvetliť najmä kauzy, ktoré sa týkajú vzťahu Pia XII. k nacistom a Židom. Pápeža táto proble-

matika zrejme zaujíma aj preto, že sa úzko týka Argentíny, odkiaľ pochádza. Tajomstvom sú totiž práve okolnosti, ktoré súviseli s vatikánskou pomocou nacistickým vojnovým zločincom pri úteku do juhoamerických štátov. „Osvetliť by sa mohlo niekoľko vecí, napríklad aj úloha českého biskupa Aloisa Hudala, ktorý vydával nacistickým zločincom vatikánske pasy. Pomohol tak napríklad hlavnému architektovi holokaustu Adolfovi Eichmanovi pri úteku do Argentíny,“ doplnil Šebek. Kontroverzný pápež Pápež Pius XII., ktorý stál na čele Katolíckej cirkvi v rokoch 1939 až 1958, je doteraz vnímaný veľmi rozporuplne a kontroverzne. Jeho odporcovia mu vyčítajú, že mlčal o vyvražďovaní Židov nacistami. Špekulácie o jeho pozitívnom vzťahu k fašistickému Taliansku podporovali práve utajené archívy. Naopak, jeho zástancovia tvrdia, že pomohol pri záchrane neárijských katolíkov a konvertovaných Židov. Tým poskytol azyl vo Vatikáne po tom, čo do Talianska vpadli Hitlerove vojská. Pius bol dokonca navrhnutý aj na prestížne ocenenie Spravodlivý medzi národmi. Túto cenu získavajú Nežidia, ktorí počas vojny zachránili Židov. Je známe, že Pius vystupoval proti vojne, bol nepriateľom komunizmu a stalinizmu, avšak počas španielskej občianskej vojny sa postavil na stranu neskoršieho fašistického diktátora generála Franca.

„Vo Vatikáne sa už teraz živo diskutuje o otvorení archívov, súvisiacich s pápežom Piov XII. Miroslav Vlk, český kardinál

František chce nazrieť do posledných neprístupných dokumentov vatikánskeho archívu.

Eva Šmeringaiová, HN 02/05/2013

Obdobie pokánia

V Pravoslávnej cirkvi na Slovensku i vo svete, ktorá sa riadi podľa juliánskeho kalendára, vrcholí 7-týždňový pôst pred Paschou - Veľkou nocou. Je to obdobie pokánia, pôstnych kajúcnych modlitieb, častejších bohoslužieb a prísneho pôstu až do Veľkonočnej nedele, veriaci častejšie pristupujú k sviatostiam. Chrámové rúcho i rúcho kňazov v tomto čase je červené, čo symbolizuje krv a umučenie Ježiša Krista.

Šport 30/04/2013

Benedikt sa vrátil do Vatikánu, jeho susedom je František

Vo Vatikáne sa včera prepisovala história. Prvý raz v dejinách v ňom žijú naraz dvaja pápeži. Emeritný pápež Benedikt XVI. sa totiž vrátil zo svojho dočasného domova v letnom sídle Castel Gandolfo. Prvý pápež-dôchodca bude teraz bývať v kláštore vo vatikánskych záhradách neďaleko Baziliky svätého Petra. Jeho susedom bude pápež František. Bývalého a súčasného pápeža teraz delí od seba len desať minút chôdze. Benedikt sa uchýlil do Castel Gandolfo po tom, ako prekvapil celý svet svojou náhlou rezignáciou 28. februára tohto roka. Čakal, kým sa skončí renovácia kláštora, do ktorého sa plánoval utiahnuť. Do Vatikánu priletel 86-ročný Benedikt vrtuľníkom. Na vatikánskom

heliporte ho privítal štátny sekretár Tarcisio Bertone aj dekan kolégia kardinálov Angelo Sodano. So staronovým obyvateľom Vatikánu by sa mal stretnúť tiež samotný pápež. S Benediktom do nového bydliska prišli aj štyri rádové sestry, ktoré sa mu doteraz starali o domácnosť, ako i jeho osobný sekretár Georg Gänswein. V kláštornom byte má poruke aj osobitnú izbu pre hostí, ktorú bude zrejme využívať Benediktov brat Georg Ratzinger. Pozorovatelia však tvrdia, že prítomnosť „tieňového pápeža“ by mohla priniesť Františkovi isté ťažkosti. Benedikt však tieto špekulácie rázne odmietol. Po zvyšok života chce ostať v ústraní a venovať sa štúdiu a modlitbám. (red), HN 03/05/2013

Dvaja pápeži vo Vatikáne

Benedikta XVI. presťahovali do kláštora

Bývalý pápež definitívne opustil letné sídlo Castel Gandolfo! Benedikt XVI. sa včera podvečer vrátil do Vatikánu, kde bude žiť v bývalom ženskom kláštore.

Emeritný pápež Benedikt XVI. sa 28. februára uchýlil do letného sídla v Castel Gandolfo pri Ríme. Po vyše dvoch mesiacoch ho včera prepravili naspäť do najmenšieho štátu sveta. V čase, keď ohlásil svoj odchod zo Svätopeterského stolca, vo Vatikánskych záhradách už horúčkovo prebiehali rekonštrukčné práce na bývalom ženskom kláštore. Tie sa už skončili a tak sa Bene-

dikt XVI. mohol presťahovať. Vo Vatikáne bývalú hlavu katolíckej cirkvi čakal aj jeho nástupca František, s ktorým sa stretol ešte pred Veľkou nocou. Nový pápež ho totiž krátko po zvolení prišiel navštíviť. Benedikta XVI. po prilete posadili do auta a odviezli ku kláštoru Mater Ecclesiae. Emeritný pápež pred svojím odchodom vyhlásil, že sa bude držať v úzadí, aby sa pozornosť sústredila už na jeho nástupcu. Teraz, prvýkrát v histórii, budú bývalí pápeži žiť len pár desiatok metrov od seba. Benedikt XVI. v kláštore a František v Apoštolskom paláci.

Miroslav Staník
Nový Čas 03/05/2013

HISTORICKÝ KALENDÁR - 3. MÁJ

1933 – v Užhorode sa narodil slovenský astronóm Anton Hajduk. Pracovník Astronomického ústavu SAV, vedecký sekretár SAV, profesor a rektor Trnavskej univerzity. Zomrel 9. apríla 2005 v Bratislave.

2012 – zomrel bývalý spišský diecézny biskup a bývalý predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra. Narodil sa 4. júna 1936 v Spišských Vlachoch.

Šport, 03/05/2013

František privítal

Benedikta

Po prvý raz v histórii sídlia vo Vatikáne dvaja pápeži. Emeritný pápež Benedikt XVI. sa včera z letnej rezidencie Castel Gandolfo, kam sa uchýlil po rezignácii koncom februára, presťahoval do kláštora vo vatikánskych záhradách, kde ho privítal jeho nástupca František.

(čtk), Pravda 03/05/2013

Vzácnny oltár stavajú nanovo

V katedrále Nitrianskeho hradu to v týchto dňoch vyzerá ako na stavenisku. Premiestňujú tam vzácny oltár a musia postupovať naozaj opatrne. Nové miesto dostane kamenné dielo, ktoré zostrojili pred viac ako tristo rokmi.

Takto oltár minulý rok rozbírali. Teraz ho na opačnej strane kostola dávajú dokopy. Reštaurátori oltár skladajú kúsok po kúsok. Ťažké časti dvíhajú pomocou kladky.

Vladislav Plekanec, reštaurátor: „Tuto to ešte bude omietnuté. Čiže to je len základ.“

Dana Brixová, redaktorka: „Celý oltár má takmer osem metrov. Doteraz postavili základnú časť.“

Jana Balážiková, reštaurátorka: „Spolupracujeme hlavne so statikom.“

Dana Brixová, redaktorka: „Toto je najťažšia časť oltára. Váži vyše tony. Jej premiestnenie zatiaľ reštaurátorov iba čaká. Oltár premiestňujú kvôli tejto maľbe zo štrnásteho storočia. Maľbu odkryli iba nedávno náhodou pri rekonštrukcii. Ide o jednu z najstarších pamiatok. Aby mohli ľudia vidieť aj vzácnu maľbu, ale aj unikátny oltár, dajú každej z týchto pamiatok svoje miesto. Maľba ostane v prednej časti katedrály, oltár poputuje dozadu. Medzi oboma pamiatkami sú historicky tri storočia. Návštevník bude môcť umenie starých majstrov porovnať po dvojminútovej prechádzke nitrianskou katedrálou už onedlho.“ Markíza, 02/05/2013